

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

За загальною редакцією Л.В.Одноворець та І.М. Пазухи

(Суми, 28–29 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

Психолого-педагогічні аспекти самостійної роботи студентів

Семененко Л.В., викладач

*Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка,
кафедра психології*

Сьогодні вже є аксіомою ствердження про те, що освіченість людини визначається її бажанням та здатністю саму себе освічувати. Тому однією з основних задач є підготовка студентів саме до самоосвіти. У зв'язку з цим у вищій школі особливе значення має якість організації самостійної роботи студентів.

Метою та основними задачами професійної освіти у сучасних вишах є підготовка кваліфікованого працівника, конкурентно-спроможного на ринку праці, компетентного, відповідального, такого, вільно володіє своєю професією, та орієнтованого у суміжних галузях діяльності, здатного до ефективної роботи за спеціальністю на рівні світових стандартів, готового до постійного професійного росту, до соціальної та професійної мобільності.

Особливу значущість набуває організація самостійної роботи студентів при переході на сучасні освітні стандарти, на становлення культурної та професійної компетентності майбутнього фахівця, що виявляється в готовності та здатності особистості робити вибір і самостійно вирішувати професійні задачі.

За останні роки з'явилось багато досліджень з цієї проблеми. Розглядалась сутність самостійної роботи, її види і загальна технологія організації. Для аналізу самостійної роботи студентів використовуються поняття: самостійність, самостійна робота, самостійна діяльність, самостійна пізнавальна діяльність, самостійні заняття, самоосвіта, навчальна задача, самоосвітня компетенція, самоорганізація, самореалізація та ін.

Самостійна робота студентів – це запланована робота, що виконується за завданням і при методичному керівництві викладача. Її ознаки: 1) виділення спеціального часу (аудиторного або позааудиторного) для проведення самостійної роботи; 2) наявність завдання викладача, яке потребує розумових або фізичних зусиль студентів; 3) самостійне виконання завдань студентами; 4) наявність результатів роботи.

*СЕКЦІЯ 2: Психолого-педагогічні аспекти і методи
удосконалення позааудиторної роботи*

Типи і види самостійної роботи студентів виділяються і класифікуються по-різному: 1) за часом і місцем проведення – аудиторна та позааудиторна; 2) за обов'язковістю виконання – базова та додаткова; 3) за можливістю вибору – обов'язкова, за бажанням, за ініціативою студента; 4) за рівнем пізнавальної самостійності, співвідношенню відтворюючої та творчої складових – орієнтована на репродуктивні (тренувальні), реконструктивні, творчі (пошукові) дії; 5) за змістом – внутрішньо предметна та міжпредметна; 6) за кількістю учасників – групова та індивідуальна; 7) за ступенем засвоєності та впровадженості у практику – традиційна та інноваційна.

Аналіз наукових досліджень з цієї проблеми дозволяє зробити деякі загальні висновки: 1) оволодіння навичками самостійної роботи є значимим та очікуваним для студентів результатом університетської освіти; 2) більшість студентів відмічають помітну частку самостійної роботи в їх навчанні; приблизно третина студентів вважають, що частку самостійної роботи потрібно збільшити; 3) у позааудиторній та аудиторній роботі домінують такі традиційні форми як конспектування, підготовка доповідей (презентацій), усне опитування, виконання типових завдань (вправ); 4) хоча студенти в більшій мірі знайомі з традиційними способами контролю результатів навчання (усні та письмові відповіді, тестування), ними відмічені й сучасні способи оцінювання (бально-рейтинговий контроль, створення портфоліо).

На даний час можна константувати відсутність системності в організації самостійної роботи студентів. Для її забезпечення потрібні обґрунтоване проектування цієї частини роботи з виділенням змістовного ядра підготовки студентів та способів її реалізації через систему завдань, з подальшим впровадженням інноваційних, орієнтованих на компетентнісний підхід, видів самостійної роботи, а значить, серйозна науково і навчально-методична робота.